

CRACCO, Dominicus (Roeselare 16 november 1790 – Gent 5 maart 1860).

Steunde als journalist actief het unionisme en sympathiseerde openlijk met de **Belgische Revolutie**. Tijdens zijn leraarschap in Gent, Aalst, Roeselare en Kortrijk, ontpopte Cracco zich als Vlaamsvoelende leraar-dichter. Samen met enkele collega's was hij voorstander van het gebruik van de volkstaal en de gemoedspedagogiek in het onderwijs. Zij zorgden ervoor dat ondanks de verfransing de Nederlandse taal niet volledig uit de onderwijsinstellingen verdween. Tijdens hun lessen bestudeerden deze Vlaamsgezinde leraars onder meer de Nederlandse letterkunde, waardoor ze hun leerlingen een Vlaams-nationaal gevoel bijbrachten. Zij legden de basis voor de volgende generatie leraren met **Guido Gezelle** en **Leonardus L. de Bo** als exponenten. In de **spellingoorlog** was Cracco voorstander van de enkel-vocaalspelling, wat hem in botsing bracht met collega's, superior en bisschop **Frans R. Boussen**. Omwille van dit standpunt en zijn aparte onderwijsmethode werd hij in 1842 door Boussen op non-actief geplaatst. Hij werd krankzinnig verklaard en verdween voor negen maanden in een inrichting. Twee jaar later werd hij opnieuw aangesteld als leraar. Cracco werd alom geprezen voor zijn dichtwerken en vertalingen van onder meer *Homerus' Ilias*, Lafontaine en Milton. Op het eerste **Nederlandsch Letterkundig Congres** (1849) stelde hij enkele fragmenten van zijn *Ilias*-vertaling voor. Zijn gedicht *Aan Jozef Lebeau* getuigt van zijn strijdend **flamingantisme**. Als dichter had hij een belangrijke invloed op **Prudens van Duyse**. Vanaf 1848 was hij als eerste West-Vlaamse priester lid van *Met Tijd en Vlijt*. In 1852 werd er opnieuw een einde gemaakt aan zijn leraarsopdracht en kreeg hij de taak zijn vertaling van de *Ilias* te voltooien. Drie jaar later werd hij weer in een instelling geplaatst, waar hij in 1860 overleed.

WERKEN: Artikelen in *Le Nouvelle des Flandres*; *Le catholique des Pays-Bas*; – vertalingen: *Homerus' Ilias*, fabels van Lafontaine, *Paradise Lost* van J. Milton, *Jozef door zijn broeders verkocht* van P. Metastasio en *Messias* van A. Pope; – gedichten: *Lied der vrijheid*, 1830; – *Aan Joseph Lebeau*, 1844.

LITERATUUR: D. Cracco, 'Priester-dichter Domien Cracco, 1790-1860', in *Jaarboek 1961, geschied- en oudheidkundig genootschap van Roeselare en ommeland* (1961), p. 5-39; – M. de Bruyne, 'Cracco, Domien', in *NWB*, III, 1968; – M. Hanson, 'De bisschoppelijke kolleges in West-Vlaanderen beroerd door de eerste spellingstrijd na 1830', in *Biekorf*, jg. 75 (1974), p. 23-30 en 91-99; – id., 'Pioniers van de moedertaal in de West-

vlaamse colleges tijdens het episcopaat van F.R. Boussen (1834-1848)', in *WT*, jg. 44, nr. 1 (1985), p. 65-77; – M. de Bruyne, 'Domien Cracco: Yver voor de vlaemsche tael', in *VWS-cahiers*, jg. 27, nr. 154 (3 mei-juni 1992); – D. Velghe, 'Domien Cracco: An Introduction to a Nineteenth-Century Latin Poet', in *Humanitica Lovaniensia*, vol. 46 (1997), p. 363-380.

FILIP BOUDREZ